

LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU
Yhdessä enemmän

Pk-yritysten rahoitustarpeet ja -mahdollisuudet Suomessa

Joel Itkonen

2020 Laurea

Laurea-ammattikorkeakoulu

Pk-yritysten rahoitustarpeet ja -mahdollisuudet Suomessa

Joel Itkonen
Liiketalouden koulutusohjelma
Opinnäytetyö
Kesäkuu, 2020

Joel Itkonen

Pk-yritysten rahoitustarpeet ja -mahdollisuudet Suomessa

Vuosi 2020 Sivumäärä 26

Pk-yritys määritelmän täyttävät yritykset muodostavat suurimman osan Suomessa toimivista yrityksistä. Ne vaikuttavat merkittävästi Suomen kansantalouteen sekä myös globaalisti monella eri toimialalla. Opinnäytetyö tutkii pk-yritysten rahoitusmahdollisuuksia ja -tarpeita Suomessa, ja sen tavoite on selvittää mitä rahoitusmahdollisuuksia yrityksillä tähän on.

Opinnäytetyössä on kaksi pää osa-aluetta: katsaus alan kirjallisuuteen ja muihin lähteisiin, sekä työelämän edustajien haastattelut. Haastateltavana on kahden eri pk-yrityksen vastuuhenkilöt. Haastatteluihin valittiin yritykset, joiden odotettiin toimialansa takia käyttävän paljon rahoitusta eri toimintoihin. Haastattelututkimus on toteutettu kvalitatiivisella strukturoidulla haastattelulla, sillä kvalitatiivinen tutkimus oli sopiva tapa toteuttaa tutkimus, kun tutkimusotos on pieni.

Kirjallisuuskatsauksella, erilaisten tilastojen etsimisellä ja teoriaan perehtymisellä selvisi suuressa mittakaavassa, miten Suomessa pk-yritykset rahoittavat toimintojaan. Työelämän edustajien haastatteluilla selvisi myös, milloin yritys elinkaarellaan tarvitsee rahoitusta, mitä tarkoitusta varten ja miten rahoitusta etsitään. Haastattelun tulokset ja viime vuosilta julkaistu tilastotieto tukevat toisiaan. Yritykset, joiden edustajia haastateltiin, käyttävät suurimmaksi osaksi liikepankkien myöntämiä lainoja yrityksen toiminnan rahoittamisessa. Rahoituksessa käytetään myös tulorahoitusta, sekä omistajien pääomaa.

Tutkimuksesta saadut tulokset ovat samankaltaisia, kuin tilastoja tulkitsemalla voidaan olettaa. Ne ovat suuntaa-antavia, mutta pitävät suuressa mittakaavassa paikkansa. Suuremmalla otoksella eri toimialojen edustajia haastatteleminen oltaisiin todennäköisesti saatu paljon vaihtelevampia rahoitusmuotojen käyttäjiä, sillä rahoitustarpeet vaihtelevat toimialoittain ja yritysten elinkaaren sijainnin mukaan. Jatkotutkimusaiheena voitaisiin selvittää, millä perustein rahoitusta myönnetään ja onko tilanne vuosien varrella muuttunut?

Asiasanat: Pk-yritys, rahoitus, rahoituslähteet, rahoitustarpeet

Joel Itkonen

Financing needs and possibilities of small- and medium-sized businesses

Year	20200	Pages	26
------	-------	-------	----

Corporations that match the definition of small- and medium-sized enterprises (SMEs) constitute a major proportion of Finnish corporations. Both the Finnish and the global economy are significantly affected by these corporations in different fields of business. This thesis project investigated both the financing possibilities and needs of SME's in Finland.

The thesis report contains two main parts: an overview of literature review and an interview with representatives of relevant businesses. The interviewees were two representatives of SMEs, who were chosen according to the industry they operate in. Businesses that were looked for, were companies that are expected to use funding constantly. The interviews were carried out using qualitative structured interviews, since the research sample was small.

The literature review uses relevant statistics and theory to show how SMEs are funding their operations in Finland. The interviews with SME representatives also clarified the situations when and why an SME needs financing, and how the financing is tendered out. The outcome of the interviews and statistics from recent years show coherent results. The interviewed SMEs mostly use loans that are granted by commercial banks to finance their operations. They also used cash-flow financing and owners' equity for financing.

The results of the interviews were as expected considering the statistics of recent years. They are indicative, but true on a large scale. By taking a larger research sample from different industries, the results would have fluctuated more, since financing needs vary between industries and by the life cycle phase where a company is. A topic for further research could be the principles used when financing is granted and how this has changed in recent years.

Keywords: Small- and medium-sized enterprises, financing, finance sources, finance needs

Sisällys

1	Johdanto	6
2	Tutkimus	6
2.1	Tutkimuksen tavoitteet	6
2.2	Tutkimusmenetelmä.....	6
3	Pk-yritykset.....	7
4	Yrityksen rahoitus	7
4.1	Sisäinen oma pääoma vai ulkoinen oma pääoma	10
4.2	Oma pääoma vai vieras pääoma.....	10
5	Rahoitusmahdollisuudet	12
5.1	Rahoitusmarkkinat	12
5.2	Julkinen rahoitus.....	13
5.2.1	Finnvera	13
5.2.2	Business Finland	14
5.2.3	Suomen teollisuussijoitus Oy.....	14
5.2.4	ELY-keskus.....	15
5.3	Yksityinen rahoitus	15
5.3.1	Pankki	15
6	Työelämän edustajien haastattelut	16
6.1	Haastattelu menetelmänä.....	16
6.2	Haastattelut	17
6.2.1	Yritys 1	17
6.2.2	Yritys 2	18
7	Opinnäytetyön tulokset ja johtopäätökset	19
7.1	Haastatteluiden tulokset	19
7.2	Johtopäätökset	20
8	Opinnäytetyö ja jatkotutkimusehdotus.....	21

1 Johdanto

Pk-yritykset muodostavat suuren osan Suomessa toimivista yrityksistä. Yritysten toiminnan tarkoitus on olla kannattava ja tehdä tulosta. Yritystoiminnan käynnistämiseen tarvitaan pää-omaa, mutta kun yritys on saatu toimimaan, tarvitsee se myös jatkuvaa rahoitusta, joka voi olla omaa tai vierasta. Rahoitus voi olla yrityksen omasta tulovirrasta tai pankilta lainattua. Koska pk-yritys määritelmän täyttää suurin osa yrityksistä Suomessa, muodostavat ne yhteiskunnallisesti merkittävän kokonaisuuden. Näiden seikkojen perusteella opinnäytetyö on ajan-kohtainen ja merkittävä. Pk-yritysten rahoitustarpeet ja -mahdollisuudet -aihe valikoitui henkilökohtaisen mielenkiinnon takia ja aiheen yhteiskunnallisen merkittävyyden takia.

Opinnäytetyössä esitellään yrityksen rahoituksen teoriaa, rahoituksen tarjoajia ja rahoitusmarkkinoiden toimintaa.

2 Tutkimus

Tutkimusaiheeksi valikoitui pk-yritysten rahoitusmahdollisuudet henkilökohtaisen mielenkiinnon takia ja siksi, että pk-yritykset ovat tärkeässä asemassa Suomen talouden kannalta, sekä ne muodostavat suurimman osan Suomessa toimivista yrityksistä.

2.1 Tutkimuksen tavoitteet

Tutkimuksen tavoitteena on tutkia mitkä seikat vaikuttavat pk-yrityksen rahoituksen tarpeeseen, mitä mahdollisuuksia pk-yrityksillä on saada rahoitusta, mikä on pk-yrityksen määritelmä sekä mikä on pk-yritysten rooli Suomessa.

2.2 Tutkimusmenetelmä

Tutkimusmenetelmäksi valikoitui kvalitatiivinen tutkimus, koska se soveltuu tähän opinnäytetyöhön opinnäytetyön luonteen takia. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa kohdejoukko valikoituu tarkoituksenmukaisesti, eikä satunnaisesti kuten kvantitatiivisessa tutkimuksessa. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2012, 164). Tietolähteinä ovat tietokirjallisuus, raportit, julkinen tieto ja haastattelut. Haastateltavat ovat pk-yritysten edustajia.

Haastattelu on ainutlaatuinen tiedonkeruumenetelmä, koska siinä ollaan suorassa vuorovaikutuksessa tutkittavan kanssa. Etuna haastatteluissa on sen joustavuus aineistoa kerätessä. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2012, 204). Haastattelu sopii myös tähän opinnäytetyöhön hyvin, koska aineistoa kerätään haastatteluista käyttäen henkilöiltä, jotka ovat välittömässä yhteydessä yrityksen rahoituspäätöksiin. Haastattelumenetelmällä kysyttäviä kysymyksiä voi säädellä haastattelun aikana mikä antaa joustavuutta haastattelutilanteeseen toisinkuin esi-

merkiksi lomakekyselyssä, jossa vastaajat vastaavat suoraan lomakkeille esitettyihin kysymyksiin valmiilla vastausvaihtoehdoilla. Menetelmänä käytetään strukturoitua haastattelua eli lomakehaastattelua. Kysymysten muoto ja esittämisjärjestys on määrätty etukäteen.

3 Pk-yritykset

Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2016 Suomessa on 283 563 yritystä, pois lukien maa-, metsä- ja kalatalous. Suomessa yrityksistä alle 10 työntekijän yrityksiä eli mikroyrityksiä on 93,3%, pk-yrityksiä 6,5% ja suuria yrityksiä 0,2%. (Yrittäjyys Suomessa, 2018). Pk-yritys voi siis olla käytännössä mikä yritys vaan toimialasta tai yritysmuodosta riippumatta.

Suomessa yritykset jaetaan kokonsa puolesta eri luokkiin. Pieniin ja keskisuuriin yrityksiin kuuluvat yritykset, joiden palveluksessa on vähemmän kuin 250 työntekijää. Pk-yrityksen vuosiliikevaihto saa olla enintään 50 miljoonaa tai loppusumma taseessa enintään 43 miljoonaa euroa. Määritelmään voi kuitenkin vaikuttaa myös se, omistaako pk-yrityksen toinen yritys tai onko se kumppanuussuhteessa jonkin suuremman yrityksen kanssa. Esimerkiksi, jos yrityksen käytettävissä on huomattavia lisäresursseja, se ei joissain tapauksissa täytä pk-yrityksen määritelmän vaatimuksia. Nämä ovat tärkeitä lisähuomioita, sillä esimerkiksi Euroopan Unioni myöntää tukia pk-yrityksille ja jos yritys ei ole aidosti pk-yritys, se ei välttämättä ole oikeutettu kaikkiin tukiin. (Pk-yritysten määritelmä, 2015). Taulukko 1:ssä on käsitelty pk-yrityksen määrittelyyn käytettäviä keskeisiä kohtia.

Koko	Resurssit
Työntekijät (alle 250)	Omistus
Liikevaihto (enintään 50 mEur)	Kumppanuussuhteet
Taseen loppusumma (enintään 43 mEur)	Kytkökset

Taulukko 1: Pk-yrityksen määrittely

4 Yrityksen rahoitus

Yrityksen investointi- ja rahoitustarpeet kulkevat käsi kädessä. Yritystoiminnan ydin on se, että tehdään investointeja, jotka tuottavat enemmän kuin niiden rahoittamisesta aiheutuu kustannuksia. Tällaisessa tilanteessa yritys tuottaa lisäarvoa omistajilleen. Jos investoinnit tuottavat vähemmän kuin niiden rahoittamisesta aiheutuu kustannuksia, se kyseenalaistaa yrityksen olemassaolon, koska tässä tilanteessa yritys tuhoaa omistajiensa varallisuutta. Yrityk-

sen rahoitus voidaan tiivistää kahteen rahoituskysymykseen eli miten saadaan yrityksen omaisuudelle mahdollisimman hyvä tuotto ja miten saadaan rahoitusta mahdollisimman edullisesti? (Knüpfer & Puttonen 2014, 16).

Rahoituskysymyksiin liittyy aina epävarmuuksia, sillä yrityksen omaisuudelle saatavat tuotot realisoituvat myöhemmin tulevaisuudessa. Kun yritys saa rahoitusta, rahoituksen hintaan vaikuttavat monet eri tekijät esimerkiksi epävarmuus. Mitä epävarmempi investointi on kyseessä, sitä kalliimpaa rahoitus on. Rahoittajille on sijoituksessa suuremmat riskit, joten luonnollisesti rahoituksesta maksetaan korkeampaa hintaa. Nämä tekijät määrittävät osaltaan yritysten investointien kannattavuutta. (Knüpfer & Puttonen 2014, 16).

Yrityksen rahoituksen tarpeeseen vaikuttavat lukuiset seikat, esimerkiksi yritysmuoto tai yrityksen tavoitteet. Yrityksen tulevaisuuden näkymät ja sijainti yrityksen elinkaarella eli onko yritys vasta aloittanut vai jo pitkään toiminut, vaikuttavat rahoituksen tarpeeseen. Myös yrityksen taloudellinen tilanne on tärkeä kriteeri yrityksen miettiessä rahoituksen tarvettaan.

Yritys voi rahoittaa toimintaansa useista eri lähteistä. Oma pääoma voidaan jakaa kahteen osaan, ulkoiseen ja sisäiseen omaan pääomaan. Ulkoinen oma pääoma on osakeannein hankittua pääomaa. Sisäinen pääoma on tulorahoituksena hankittua eli kassavirtaa, joka on saatu liiketoiminnasta voittona. (Knüpfer & Puttonen 2014, 31). Kuvioista 1 nähdään yrityksen rahoituksesta tehty kuvio, josta nähdään pääpiirteittäin yrityksen rahoituksen koostuminen.

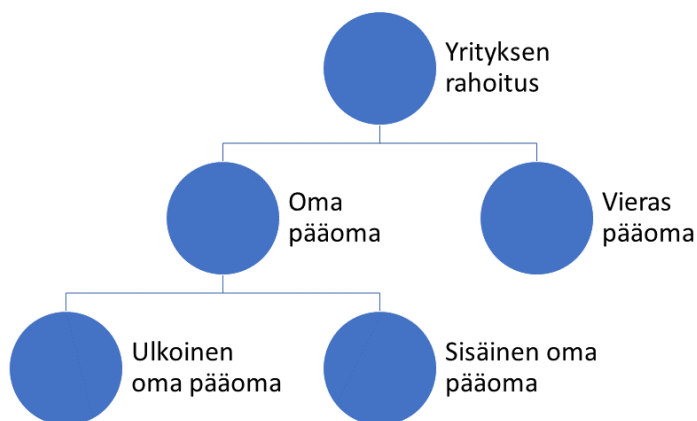
Yritys joutuu joissain kehityksensä vaiheessa tekemään investointeja. Investoinnit voivat olla maata, rakennuksia, koneita tai muita tuotantovälineitä liiketoimintaan. Investointi voi myös olla panostus tuotekehitykseen tai tutkimukseen. Investointien tarkoituksena on tavallisesti tuotannon käynnistäminen tai tehostaminen. Esimerkiksi investointien tarkoitus voi olla tuotannon tehostaminen, josta seuraa tuotantokustannusten pieneneminen. (Jylhä & Viitala 2014, 314).

Investoinneille asetetaan aina tuottovaatimus, ja se perustuu investoinnin rahoitukseen käytettävän pääoman kustannuksiin. Pääoman kustannukset voidaan ajatella rahoittavan tahon tuottovaatimuksena (Knüpfer & Puttonen 2014, 32.) Eli voidaan ajatella, että jos yksityinen sijoittaja sijoittaa varoja yritykseen, haluaa hän myös sijoittamastaan eli lainaamastaan rahasta korvausta. Mitä riskipitoisempi sijoitus on, sitä suurempaa korvausta lainatuille varoille yleensä haetaan. Knüpfer & Puttonen (2014, 33) korostavat, että vieraalla pääomalla ja omalla pääomalla on molemmilla omat hyvät puolensa. Ja jos toinen olisi ylivertainen toiseen verrattuna, ei käytännössä nähtäisi yrityksiä, jotka ovat käyttäneet investointiensa rahoitukseen sekä vierasta että omaa pääomaa. Omaan ja vieraan pääoman eroavaisuuksia voidaan nähdä taulukossa 2.

	Oma pääoma	Vieras pääoma
Etuoikeusasema konkurssissa	Maksetaan viimeisenä	Ennen omaa pääomaa
Velvollisuus maksaa tuottoa	Ei ole	Sopimusoikeudellinen velvollisuus
Tuotto ja riski	Korkea riski ja korkea tuotto	Pieni riski ja pieni tuotto
Äänioikeus	Kyllä	Ei
Pääoman palautus	Ei yleensä palauteta	Takaisinmaksu lainasopimuksen mukaan

Taulukko 2: Oman ja vieraan pääoman pääpiirteet

Yrityksen näkökulmasta oma pääoma on vierasta pääomaa kalliimpaa. Oman pääoman tuotto-vaatimus on riskeistä johtuen vieraan pääoman tuottovaatimusta suurempi. Tulorahoitus on myös hyvä pääoman lähde, sillä raha ei tule sijoittajilta vaan kassavirrasta. Tulorahoitus on myös erityisesti vartenotettava vaihtoehto rahoitukselle, jos kyseessä on esimerkiksi perheyrittäjä eivätkä nykyiset omistajat ole halukkaita sijoittamaan yritykseen lisää varoja tai omistajat eivät halua yritykselle uusia osakkaita. (Knüpfer & Puttonen 2014, 39). On kuitenkin tilanteita, jossa tulorahoitusta ei voida hyödyntää esimerkiksi, jos yrityksellä menee huonosti eikä kassavirtaa synny tarpeeksi.

Kuvio 1: Yrityksen pääomalajit

Kaikissa rahoituksen muodoissa on omat hyvät ja huonot puolensa. Seuraavaksi vertaillaan oman ja vieraan pääoman rahoituksen etuja ja haittoja.

4.1 Sisäinen oma pääoma vai ulkoinen oma pääoma

Tulorahoitus eli sisäinen oma pääoma vs. ulkoinen oma pääoma eli osakeanti (osake-emissio). Tulorahoituksen hankinnassa ei tarvitse maksaa erillisiä järjestelykustannuksia kuten osakeantin järjestämisessä. Tulorahoitus ei pienennä nykyisten osakkeenomistajien vaikutusmahdollisuuksia yrityksessä, yritykselle ei tule myöskään uusia osakkeenomistajia kuten osakeannissa esimerkiksi perheyritys halutaan pitää oman perheen omistuksessa. Tulorahoituksessa on myös etuja yritysjohdon näkökulmasta, sillä rahoituksen käyttämisestä ei tarvitse perustella rahoitusmarkkinoille, kuten mahdollisessa osakeannissa. Osakeannissa yrityksen johdon on vakuutettava vanhoille ja uusille osakkeenomistajille, miksi yritykseen kannattaa sijoittaa, sekä miksi uutta rahoitusta tarvitaan. (Knüpfer & Puttonen 2014, 39).

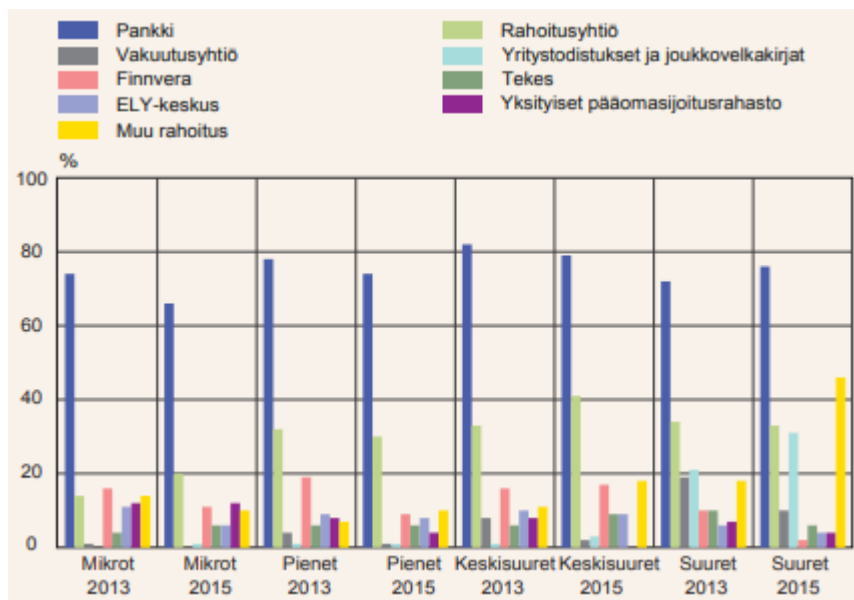
Emissiorahoituksella on myös etuja verrattuna tulorahoitukseen. Tulorahoitukseen liittyy tiettyjä epävarmuuksia. Kaikilla yrityksillä voi olla ajoittaista variaatiota kassavirrassa. Esimerkiksi joinain vuosina myynti voi olla huonoa, eikä yritykselle kerry voittovaroja. Tämä on hankalaa etenkin silloin, jos yritys on sitoutunut tiettyyn osingonmaksupolitiikkaan. Osinkoja maksetaan kertyneistä voittovaroista, jota voitaisiin käyttää yrityksen toiminnan rahoittamiseen. Tulorahoitus käsitetään yleensä ”ilmaisena pääomana”. Se voi johtaa huonoihin investointeihin yritysten omistajien näkökulmasta. Jos yrityksellä on liian suuri kassa, se voidaan sijoittaa huonosti eli tehdä kannattamattomia investointeja. Kun yritys hankkii pääomaa osakeannin kautta, yritysjohto joutuu kriittisen tarkastelun alaiseksi. (Knüpfer & Puttonen 2014, 39).

4.2 Oma pääoma vai vieras pääoma

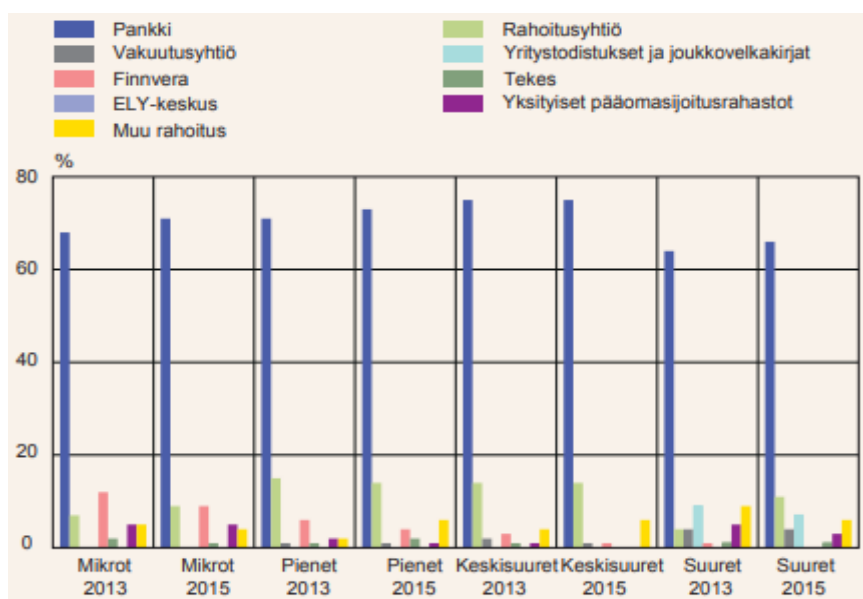
Yrityksen velkaraha suhteessa yrityksen omaan pääomaan ei saisi olla liian suuri. Tässä tapauksessa rahoitusriski ja konkurssimahdollisuus voivat kasvaa liian suuriksi. Kun yrityksellä on paljon omaa pääomaa, se toimii myös puskurina tilanteessa, jossa yritys joutuu taloudellisiin ongelmiin. Tässä tapauksessa yrityksen oman pääoman tuottovaatimus kasvaa, koska rahoitusriski kasvaa. Oma pääoma on vierasta pääomaa joustavampaa, koska vieraan pääoman kuluja esimerkiksi lainan korkoja pitää maksaa takaisin yrityksen taloudellisesta tilanteesta huolimatta. Huonona vuotena yritys voi pienentää osinkoja tai jättää kokonaan maksamatta. Oman ja vieraan pääoman kustannukset määräytyvät rahoitusmarkkinoilla riippumatta siitä, onko yritys noteerattu julkisesti vai ei. (Knüpfer & Puttonen 2014, 39; Ikäheimo, Laitinen, Laitinen & Puttonen 2011, 141).

Vieraalla pääomalla on myös etuja verrattaessa. Vieraassa pääomassa liikkeeseenlaskukustannukset ovat alhaisempia, ja tarkkaan tiedossa. Knüpfer & Puttonen (2014, 39) mukaan esimerkiksi pankkilainoissa järjestelykustannukset ovat osakeantia pienemmät ja nekin ovat hyvin ennustettavissa. Vieraan pääoman rahoittajalla ei ole päätösvaltaa yrityksessä. Joissakin tilanteissa tämä voi olla yrityksen kannalta tärkeää, kun lisärahoitusta haettaessa ei jouduta

luovuttamaan äänivaltaa omistajien ulkopuolelle muille tahoille. Kuviosta 3 voidaan nähdä Suomen Pankin 2015 toteuttamasta yritysrahoituskyselystä, mistä pk-yritykset ovat rahoitusta saaneet tai hankkineet. Yleisin rahoituksen lähde pk-yrityksillä on ollut pankki. Seuraavana yleisimpänä rahoituksen lähteenä tulevat rahoitusyhtiö ja Finnvera.

Kuvio 3: Rahoituksen lähteet (Suomen Pankki, 2015)

Kuvio 2: Tärkein rahoittaja tai rahoituskanava (Suomen Pankki 2015)

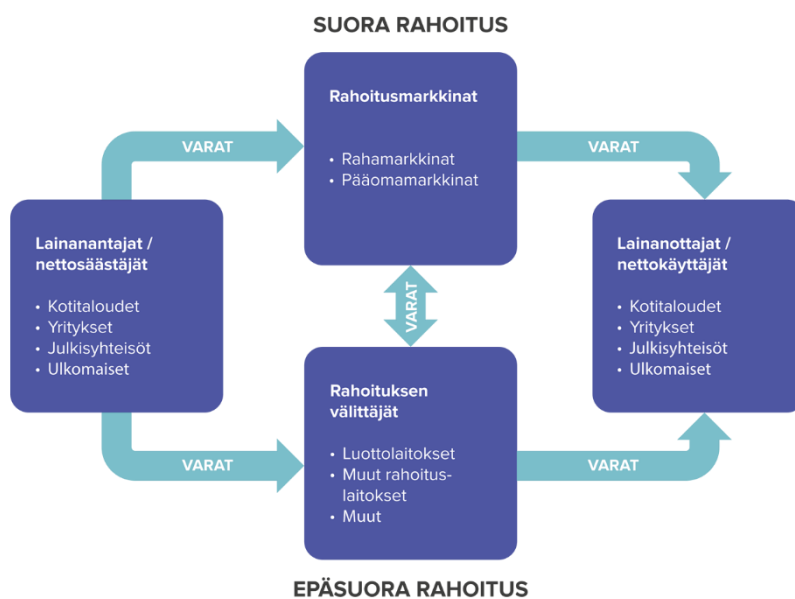
Kuviosta 2 nähdään, että pk-yrityksille tärkein rahoittaja tai rahoituskanava on ollut pankki ja kaukana sen perässä rahoitusyhtiöt.

5 Rahoitusmahdollisuudet

5.1 Rahoitusmarkkinat

Yritys kokee elinkaarensa eri vaiheissa erilaisia rahoitustarpeita. Esimerkiksi aloittavalla yrityksellä on eri tarpeet kuin jo pitkään toimineella yrityksellä. Tehokkaat rahoitusmarkkinat takaavat sen, että pääomaresursseja voidaan siirtää paikkoihin, jossa ne ovat tehokkaimmin käytössä. Talouden ylijäämäsektoria (lainanantajat/nettosäästäjät, kuvio 4) edustaa tyypillisesti kotitaloudet. Kotitalouksia edustaville palkansaajille kerääntyy säästöjä palkasta. Alijäämäsektori (lainanottajat/nettokäyttäjät) edustavat yleisesti yritykset. Yritykset tarvitsevat varoja investointeihinsa ja ne ovat tällöin sekä omaa että vierasta pääomaa. (Ikäheimo, Laitinen, Laitinen & Puttonen 2011, 139). Rahoituksen välittäjiä ovat esimerkiksi luottolaitokset ja rahoituslaitokset. Välittäjä voi toimia esimerkiksi tavalla, jossa kotitalous tallettaa pankkitililleen rahaa pankkiin ja pankki lainaa kyseiset varat eteenpäin yritykselle. Kotitalous ei ole suoraan velkaa yritykselle. Pankki taas on lainannut varat tiettyjä ehtoja vastaan eteenpäin. Rahoitusmarkkinoilla potentiaalisten sijoittajien on helppo tehdä investointeja yrityksiin esimerkiksi osakeannissa. Tarjolla on lukuisia pankkeja, jotka tarjoavat mahdollisuuden sijoitustoimintaan tavalliselle kuluttajalle. Rahoitusmarkkinat on loistava alusta yrityksille kerätä rahoitusta, koska siellä on tarjolla paljon tietoa sijoituskohteista ja niiden arvosta.

Rahoitusmarkkinoilla on Ikäheimo ym. (2011, 140) mukaan neljä erilaista tehtävää. Ensimmäinen on varojen allokointi tehokkaasti yli- ja alijäämäisen sektorin välillä. Markkinoiden allokaatiivisella tehokkuudella tarkoitetaan sitä, että ylijäämäiseltä sektorilta sijoitukset siirtyvät alijäämäiselle sektorille mahdollisimman edullisesti ja nopeasti. Tällaisilla markkinoilla ei ole turhia veroja tai kustannuksia kaupankäynnistä.

Kuvio 4: Varojen liikkuminen markkinoilla (Suomen Pankki, 2015)

Toinen rahoitusmarkkinoiden tehtävä on informaation välittäminen. Informatiivisesti tehokkailla markkinoilla sijoittajat ovat koko ajan informoituja eri sijoituskohteiden, riskeistä, tuotoista ja ominaisuuksista. Koska yritykset joutuvat säännöllisin väliajoin toimittamaan markkinoille tilinpäätöstietojaan, ei yritys pystyisi peittelemään esimerkiksi heikentyneitä tunnuslukujaan.

Kolmas tehtävä on rahoitussopimusten likvidiyden parantaminen. Investoinnin yrityksillä ovat usein vuosia kestäviä projekteja, ja varojaan sijoittaneet eivät välttämättä jaksaa odottaa tuottoja näin pitkään. Kun rahoitusmarkkinat ovat likvidit, voivat sijoittajat realisoida osakkeet tai velkakirjat. Tämä mahdollistaa rahoituksen saamisen pitkäaikaisiin projekteihin.

Rahoitusmarkkinoiden neljäs tehtävä on riskin hajauttaminen. Rahoitusmarkkinat mahdollistavat riskien hajauttamisen määrällisesti ja ajallisesti. Eli sijoittaja voi sijoittaa lukuisiin eri kohteisiin, näin riskiä voidaan hajauttaa määrällisesti. Jotta rahoitusmarkkinat toimisivat hyvin, on siellä oltava riittävästi pääomasijoittajia ja sijoittajilla mahdollisuus osallistua listamattomien yritysten rahoittamiseen oman pääoman ehtoisesti.

5.2 Julkinen rahoitus

Erityistä merkitystä julkisella rahoituksella on yrityksen alku- ja kasvuvaiheessa. Myös muita mahdollisia tilanteita esimerkiksi kansainvälistyminen tai tuotekehitysprojekti voi luoda rahoituksen tarvetta. Yritykset voivat saada tukea suoraan Suomen valtiolta sekä välillisesti. Välillistä tukea olla infrastruktuurin kehittäminen, joka tukee yritysten toimintaa. Suomen valtio välittää myös EU-rahoitusta. Julkisen rahoituksen lähteitä on monia, alla listattuna tärkeimmät pk-yrityksille Suomessa. (Leppiniemi 2009, 232).

Suomen valtio ja kunnat osallistuvat rahoitusjärjestelyihin erilaisten rahoitusmuotojen avulla esimerkiksi lainoina, avustuksina, osakesijoituksina, korkotukina sekä takauksina ja takuina.

5.2.1 Finnvera

Finnvera tarjoaa yrityksille rahoitusta alku- ja kasvuvaiheessa. Rahoitusta tarjotaan myös kansainvälistymistä sekä vientiä varten. Finnveralta voi hakea lainoja, takauksia tai vientitakuuta ja Finnvera jakaa riskiä muiden rahoittajien kanssa rahoitukseen liittyen. Finnveran toiminnan tavoitteita ovat muun muassa pk-yritysten muutostilanteiden rahoitus, aloittavien yritysten

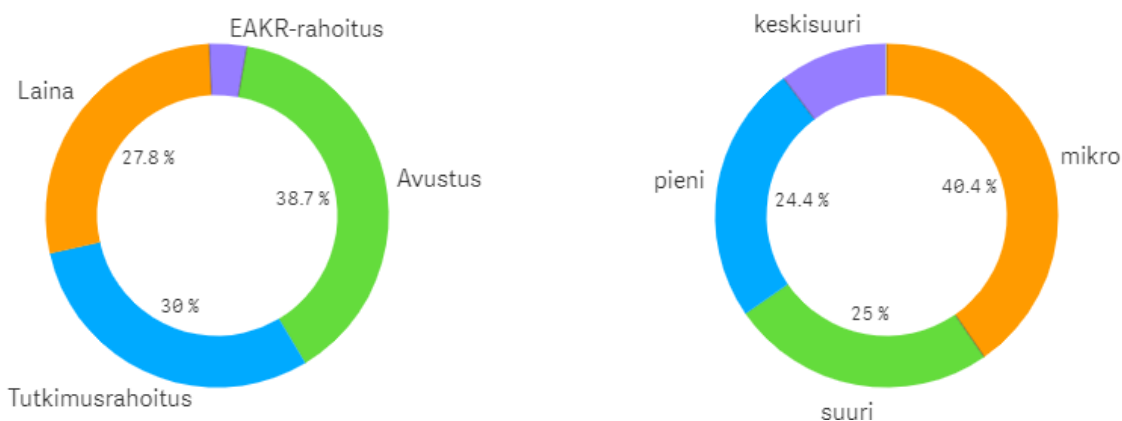
Tarjottu rahoitus (mrd. €)	1–3/2018	2017	2016	2015	2014
Pk- ja midcap-yritykset*	0,2	1,0	1,0	1,1	1,0
Suuryritykset**	0,2	7,5	4,2	6,6	5,0

Taulukko 3: Tarjottu rahoitus (Finnvera.fi)

tukeminen sekä rahoitus yrityksille, jotka tähtäävät kansainvälistymiseen. Finnvera edellyttää kuitenkin rahoitettavalta yhtiöltä kannattavuutta. Finnveran vastuukanta on pk-yritysrahoituksessa 2,5 mrd. euroa. Finnvera hankkii rahoituksessaan käyttämät varat ulkomailta kansainvälisiltä rahoitusmarkkinoilta. Yhtiö saa myös lainoille ja lainaohjelmille valtion takauksia. Koska Finnveralla on Suomen valtio takaajana, voi yhtiö ottaa suurempia riskejä antolainustoiminnassaan kuin pankit normaalisti. Vuonna 2017 Finnvera myönsi pk- ja midcap yrityksille lainoja ja takauksia noin miljardilla eurolla. Paikallisille pienyrityksille 0,1 miljardia euroa, kotimarkkinayrityksille 0,5 miljardia euroa sekä kasvaville ja kansainvälistyville yrityksille 0,4 miljardia euroa. (Finnvera.fi) (Taulukko 3)

5.2.2 Business Finland

Business Finland auttaa yrityksiä kansainvälistymään rahoittamalla tutkimusta ja innovaatioita. Rahoittajat Tekes ja Finpro yhdistyivät tammikuussa 2018, josta muodostui Business Finland. Vuonna 2017 Business Finland maksoi avustuksia, tutkimusrahoitusta ja lainaa yhteensä 510 miljoonaa euroa.

Kuvio 5: Business Finland maksettu rahoitus

Vuonna 2017 Business Finland maksoi rahoitusta noin 524 miljoonaa euroa, kun taas vuonna 2016 rahoitusta maksettiin noin 481 miljoonaa euroa. Vasemman puoleisesta kuvioista näkyy, millaista rahoitusta on maksettu ja kuinka paljon (Kuvio 5). Oikean puolimmaisesta näkyy minkä kokoluokan yrityksille on maksettu ja kuinka suuren prosenttiosuuden se muodostaa maksetusta rahoituksesta. Pk-yrityksille maksettiin vuonna 2017 rahoitusta noin 292 miljoonaa euroa mukaan lukien mikroyritykset. Business Finland on maksanut pk-yrityksille tutkimusrahoitusta, lainaa sekä avustuksia. Business Finlandin rahoittamien pk-yritysten liikevaihto kasvoi 35% vuodesta 2016 ja vieni 35%. (Tekes tietopankki)

5.2.3 Suomen teollisuussijoitus Oy

Suomen teollisuussijoitus Oy tarjoaa yrityksille pääoman lisäksi myös liiketoimintaosaamista ja kansainvälisiä verkostoja. Suomen teollisuussijoitus sijoittaa kotimaisten ja ulkomaisten

pääomasijoitusyhtiöiden, työeläkeyhtiöiden, teollisten sijoittajien ja yksityissijoittajien kanssa. Pääpaino yrityksellä on sijoittaa yrityksiin, jotka haluavat kansainvälistyä ja kasvaa josta näin ollen seuraa myös yrityksen arvonnousu. Suomen teollisuussijoitus Oy tekee Venture Capital-, kasvu- ja teollisia sijoituksia. Tarkoituksena olla vähemmistö-sijoittaja, jolla voi olla maksimissaan 50% omistus yhtiöstä.

5.2.4 ELY-keskus

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset eli ELY-keskukset hoitavat valtionhallinnon alueellisia tehtäviä. ELY-keskukset hoitavat esimerkiksi yritysten rahoitus- ja kehittämispalveluita. ELY-keskukset myöntävät myös EU-rahoituksia. ELY-keskuksen rahoituksen tavoite on auttaa yrityksiä kehittämään toimintaansa, kasvamaan sekä parantamaan kannattavuuttaan (ELY-keskus)

Pk-yrityksille myönnetään kehittämisavustusta, erityisenä painopisteenä ELY-keskuksella on kansainvälistyminen. Avustusta myönnetään kehittämistoimenpiteisiin ja investointeihin sekä uudistumiseen tai kasvutarpeisiin. Kehittämisavustuksen edellytyksenä on, että pk-yrityksen määritelmä täyttyy, yrityksen toiminta on kannattavaa ja että sillä on tarpeeksi omia resursseja. Yrityksen täytyy rahoittaa puolet kehittämishankkeesta. Vuonna 2016 pk-yrityksille myönnettiin kehittämisavustusta 106 miljoonaa euroa 1 038 eri kehittämishankkeeseen. (ELY-keskus)

5.3 Yksityinen rahoitus

Yritykselle on lukematon määrä eri rahoituksen lähteitä. Kun yritys miettii rahoitusvaihtoehtoja, on tärkeää ymmärtää rahoittajien motiivi, sekä mitä rahoittaja haluaa vastineeksi. Julkinen rahoitus hakee tuottoa yleensä epäsuorasti verotulojen ja viennin kasvun kautta. Yksityinen rahoitus hakee tuottoa yrityksen arvonnousuna tai korkoina. (Spinno.fi) Näillä seikoilla on suuri vaikutus siihen, millä hinnalla ja mitä vakuuksia vastaan rahoitusta saadaan. Kuten jo aiemmin huomattiin kuviossa 3, liikepankit ovat pk-yritysten tärkeimpiä rahoittajia.

5.3.1 Pankki

Pankkikeskeisyys on Suomessa pk-yritysten rahoituksessa tyypillistä. Suomessa luottolaitostointia harjoittavat liikepankit, säästöpankit ja osuuspankit. Pankit ovat usein konserneja, ja konsernissa harjoitetaan eri rahoitustoimintaa konsernin eri yhtiöiden välillä. Toimintoja ovat esimerkiksi varsinainen pankkitoiminta ja rahoitusyhtiötoiminta. Pankin toiminta voidaan jakaa päätoimintoihin, joita ovat vähittäispankkitoiminta, yrityspankkitoiminta sekä investointipankkitoiminta. Pankit tarjoavat yrityksille myös muita palveluja rahoituksen ohella esimerkiksi rahoitusjärjestelyjä, rahoitusleasingia, maksuliikennetoimintaa, maksujen perintää, va-

luottatilejä, arvopaperitoimintaa sekä takaustoimintaa. (Leppiniemi 2009, 135). On mahdollista, että pankit ovat myös siksi suosituin rahoittaja, koska se tarjoaa samalla myös muita kattavia palveluita rahoituksen ohella.

Rahoitusyhtiö on yritys, joka voi kuulua pankkikonserniin. Rahoitusyhtiö täydentää varsinaista pankkirahoitusta, koska se tarjoaa erilaisia palveluita kuin tavallinen pankkiluotto. Suomessa moneen eri pankkikonserniin kuuluu myös rahoitusyhtiötoiminta. Keskeisiä rahoitusyhtiön palveluita ovat factoringrahoitus, myyntisaamisten ostaminen, osamaksurahoitus ja ostolaskurahoitus. Rahoitusyhtiöllä on myös luottokorttitoimintaa. (Leppiniemi 2009, 141).

6 Työelämän edustajien haastattelut

Tutkimusmenetelmäksi valikoitui kvalitatiivinen tutkimus tutkimuksen koon perusteella, haastateltavia ei ole montaa, joten laadukkaampi tutkimus on ajankohtainen. Haastateltavien määrän ollessa rajallinen, haastattelu on joustavampi aineistoa kerätessä kuin mahdollisesti muut tutkimusmenetelmät. Haastattelussa ollaan suorassa vuorovaikutuksessa tutkittavan kanssa, mikä tarjoaa ainutlaatuisia mahdollisuuksia. (Hirsjärvi, Remes, Sajavaara 2010, 205.)

6.1 Haastattelu menetelmänä

Hirsjärvi ym. (2010, 205) ovat listanneet lukuisia haastattelun etuja ja haittoja. Tärkeimmät edut tässä tutkimuksessa ovat aineiston joustava keruu tilanteen edellyttämällä tavalla, monitahoisemmat haastateltavien vastaukset sekä haastateltavien osallistaminen ja lisätietojen saaminen tarvittaessa. Haittoja haastatteluissa on sosiaalisen tilanteen tuoma paine antaa hyväksyttäviä ja kaunisteltuja vastauksia haastattelukysymyksiin, mutta koska haastattelun aiheet eivät ole ikäviä tai kiistellyjä, on oletettavissa, että haastateltavat vastaavat rehellisesti kysymyksiin.

Tutkimushaastatteluja on olemassa monia erilaisia, ja ne yleensä lajitellaan sen mukaan, miten tarkasti säädelty tai muodollinen haastattelutilanne on. Tämän tutkimusmenetelmän muoto on strukturoitu haastattelu, jonka eteneminen on ennalta määrätty ja kysymykset on tarkoitus esittää tietyssä järjestyksessä. Strukturoidusta haastattelusta voidaan puhua toiselta nimeltään lomakehaastatteluna. Hirsjärvi ym. (2010, 209). Haastattelu toteutetaan ennalta tehdyn kysymyslomakkeen avulla puhelinhaastatteluna. Hirsjärvi & Hurme (2004, 59) ovat korostaneet, että kvalitatiivisesti suuntautuneella haastattelulla voidaan saada merkittävää tietoa jo muutamilla haastateltavilla, sillä jokainen haastattelu voi sisältää suuren joukon havaintoja eli aineisto on kvantitatiivisesti laaja. Keskityttäessä yhteen tai muutamaaan tapaukseen antaa mahdollisuuden tutkia tarkemmin yksityiskohtia. Hirsjärvi & Hurme (2004, 59)

Haastatteluissa on tarkoitus haastatella kahden pk-yrityksen vastuuhenkilöä. Yritysten toimialat ovat rakennusala ja lämpö- ja kuivauslaitteiden tukkukauppa ja tuotanto. Valituilla

aloilla yrityksen rahoitustarve on suurta ja säännöllistä projektiluontoisuuden ja tilausvolyymien vaihtelevuuden takia.

6.2 Haastattelut

Tutkimuksessa haastateltiin kahta pk-yrityksen vastuuhenkilöä. Rakennusalalla toimivaa yritystä (yritys 1) ja lämpö- ja kuivauslaitteiden tukkukauppaa harjoittava yritys (yritys 2). Yritys 1 haastateltavan rooli yrityksessä on toimitusjohtaja ja yritys 2 haastateltavan rooli on hallituksen puheenjohtaja. Haastattelun teemat on jaettu kolmeen eri kategoriaan: yrityksen rahoitustarve, rahoitusmahdollisuudet ja rahoituksen merkitys yritykselle.

6.2.1 Yritys 1

Ensimmäinen haastattelemani henkilö oli toimitusjohtaja lappeenrantalaisessa rakennusalan yrityksessä. Yritys on osakeyhtiö, joka on perustettu vuonna 2016. Yritys on ollut kasvava, sillä liikevaihto on noussut 0,4 miljoonasta eurosta 1,6 miljoonaan euroon viimeisimmän 2018 vuoden tilinpäätöksen mukaan. Yritys on tehnyt positiivista liikutulosta 24 tuhannesta eurosta 123 tuhanteen euroon.

Toimitusjohtaja kertoi yrityksen tarvitsevan rahoitusta noin muutaman kerran vuodessa. Rahoituksen tarpeen määrä on riippuvainen projektien määrästä ja/tai niiden kestosta. Yrityksen elinkaaren aikana rahoitusta on tarvittu jatkuvasti edellä mainitulla tavalla. Vuonna 2019 yrityksellä oli isompi projekti, jolloin yritys tarvitsi normaalia enemmän vierasta pääomaa. Yritys rakentaa pääosin omakotitaloja myytäväksi, lainaa tarvitaan koko rakennusprojektin ajaksi, sillä kohteet myydään valmiina. Toimitusjohtajan mukaan yrityksen koko toiminnan aikana rahoitusta on ollut.

Yritys käyttää pääasiassa pankista saatavaa rahoitusta. Tämän lisäksi yrityksessä käytetään tulorahoitusta, eli myynneistä saatavia tuloja vieraan pääoman eli lainojen lisäksi. Toimitusjohtajan mukaan enempää rahoitusvaihtoehtoja ei ole tarvinnut lähteä vertailemaan pankkilainan helppouden ja nopeuden vuoksi. Toimitusjohtajan mukaan kaikki saatu rahoitus on ollut siinä mielessä onnistunutta, että sillä on saatu rahoitettua tarpeelliset kohteet ja saatu kasvua. Ulkopuolisen rahoituksen ansiosta yrityksen tulos on parantunut vuosi vuodelta, ja se on antanut mahdollisuuden tehdä useampia projekteja samaan aikaan. Toimitusjohtajan näkemyksen mukaan tulevaisuudessa rahoitusta on tarkoitus käyttää silti, vaikka sitä ei niin paljon tarvittaisikaan enää. Vaikka yritys pystyisi rahoittamaan mahdollisesti tulevaisuudessa projektinsa pelkällä tulorahoituksella, rahoitusnäkökulmasta on fiksumpaa käyttää rahoitusta. Yrityksen rahoituksen saaminen on ollut vaivatonta koko yrityksen elinkaaren ajalla, yrittäjä on joutunut yhden kerran vaihtamaan palveluntarjoajaa, eli siirtänyt yrityksen asioinnin pankista toiseen saadakseen parempia tuotteita yritykselleen. Rahoituksen saamisessa on ollut hyödyllistä, että yrityksellä on vahva tase.

6.2.2 Yritys 2

Toinen haastateltava oli lämpö-, vesi- ja ilmastointilaitteiden ja -tarvikkeiden tukkukauppa toimialalla. Haastateltavana oli yrityksen hallituksen puheenjohtaja. Yritys 2 on perustettu vuonna 1990 ja sen kotipaikka on Lappeenranta. Yritys on osakeyhtiömuotoinen ja sen liikevaihto on ollut viimeisimpien vuosien aikana vaihteleva 4,6 miljoonasta 6,1 miljoonaan euroon. Tilikauden tulos on vaihdellut tappiollisesta 345 tuhannen euron tilikaudesta positiiviseen 212 tuhannen euron liiketulokseen.

Haastateltavan mukaan yrityksellä on jatkuvasti vierasta pääomaa, jota käytetään liiketoiminnan pyörittämiseen niin sanottua käyttöpääomaa. Yrityksen lainantarve on jatkuva, lainoja pitää määräjain uusia toiminnan kasvaessa tai rahoitusinstrumentteja muuttaa, kun rahoittajien tarjooma vaihtuu. Puheenjohtajan mukaan kaikki strategiset muutokset aiheuttavat rahoitustarvetta muutoksiin ja investointeihin. Haastateltavan yrityksen suurin rahoituksellinen tarve syntyi, kun yritys muutti liiketoiminta strategiaa maahantuojasta valmistajaksi. Valmistajana kiinteät ja juoksevat kustannukset ovat suuremmat kuin maahantuojalla. Esimerkiksi rahoitusta on tarvittu koneiden ja laitteiden hankintaan, raaka-aine varastoihin ja yhtiön henkilökunnan koulutukseen muutoksien keskellä. Haastateltavan mukaan yrityksen toiminta on kuin aaltoliike, jolloin erityisesti kasvun aikana pitää olla puskurirahastoa aaltoliikkeen kompensoimiseksi. Menestyvä yritys kasvaa, ja kasvu tarvitsee onnistuakseen pääomaa, jota usein kassassa ei ole tarvittavaa määrää valmiiksi. Tällöin tarvitaan vierasta rahoitusta. Haastateltava mainitsee myös, että myös omistaja tarvitsee yrittäjäriskinsä kompensatiota ja sen säännölliseen maksamiseen tarvitaan usein ulkopuolista rahaa.

Haastateltava kertoo, että yrityksen rahoitus on hoidettu pääosin pankkirahoituksena ja omistajan pääomituksena aika ajoin. Finnvera valtion rahoittajana pääosin toimii riskin jakajana pankkien kautta. Näin ollen yritys on saanut eri säätiöiltä myös kasvun rahoitukseen vierasta pääomaa. Pankin rahoitus on ollut tällekin yritykselle ensimmäinen vaihtoehto, koska se on ollut mutkatonta ja edullista. Yritys on suunnitellut rahoituksen tarvettaan mahdollisuuksien mukaan hyvissä ajoin etukäteen, näin pystytään saamaan parhaat rahoitus instrumentit kuhunkin paikkaan. Haastateltavan mukaan yrityksellä ei ole ollut vaikeuksia saada rahoitusta, sillä sitä on aina saatu, kun sitä on haettu. Tämä on johtunut haastateltavan mukaan hyvistä suhteista pankkiin. Yhteydenpito on ollut säännöllistä ja avointa, näin on luotu hyvät henkilökohtaiset suhteet rahoittajaan.

Hallituksen puheenjohtajan mukaan yritys on onnistunut rahoituksen suunnittelussa hyvin. Usein on käynyt niin, että rahoituksista on neuvoteltu, mutta sitten rahoituksia ei olekaan tarvittu. Yrityksen kasvu ja strategiamuutoksen onnistuminen ei ole ollut koskaan kiinni rahoituksen riittävydestä. Haastateltavan mukaan riittävä ulkopuolinen rahoitus on ratkaisevassa roolissa yrityksen kasvussa. Yrityksen kassan pitää kestää kunnossa kasvun kanssa samanaikai-

sesti toiminnan rahoituksen suhteen. Haastateltavan mukaan rahoituksen saaminen ei ole ollut vaikeampaa jossain tietyssä kohtaa yrityksen elinkaarta. Rahaa on ollut runsaasti saatavilla tarvittaviin kohteisiin, ja raha on ollut viime vuosina edullista maailmantilanteen takia. Korot ovat olleet matalalla jo monta vuotta.

7 Opinnäytetyön tulokset ja johtopäätökset

Tässä osiossa käydään läpi työelämän edustajien haastatteluiden tulokset ja johtopäätökset.

7.1 Haastatteluiden tulokset

Haastatteluissa käytettiin kahden hyvin erilaisen alan yritystä, rakennusalan yritystä ja lämpöalitteiden tukku yritystä. Yritykset ovat hyvin erilaisessa vaiheessa elinkaarellaan, sillä toinen yrityksistä oli vuonna 2016 perustettu ja toinen 1990 perustettu.

Rahoituksen tarve molemmilla yrityksillä oli luonnollisesti jatkuvaa, jotta yritys pysyy toiminnassa. Molemmilla yrityksillä on tarve vieraalle pääomalle säännöllisesti. Rahoituksen tarve on ollut Yritys 1:llä vaihtelevaa, sillä se on riippuvaista projektien kestosta, toistuvuudesta, määrästä tai koosta riippuen. Yritys 2 lainantarve on jatkuva, ja lainoja uusitaan ja rahoitusinstrumentteja muutetaan tarjooman vaihtuessa. Molemmat yritykset käyttävät rahoitusta investointeihin, yritys 2 liiketoiminnan strategisiin muutoksiin. Yritys 2 käyttää rahoitusta myös yhtiön toiminnan stabiloimiseksi, ja käyttää rahoitusta, vaikka se ei olisi välttämätöntä, sillä halutaan säilyttää yrityksellä sen verran kassaa, jotta se toimii tarvittaessa nopeana puskurirahastona. Tulorahoituksella hankittu pääoma on aina halvempaa, kuin vieras pääoma. Molemmilla yrityksissä on tarvittu vierasta pääomaa koko yrityksen elinkaaren aikana.

Rahoitusmahdollisuuksista ja mahdollisista rahoituksen lähteistä yritykset käyttivät tulorahoitusta ja pankkien myöntämiä lainoja. Vieraasta pääomasta etenkin pankkien lainat olivat molemmille yrityksille erittäin tuttuja, ja niitä käytettiin aktiivisesti. Yritys 1 ei ole tarvinnut lähteä edes vertailemaan muita rahoitusvaihtoehtoja pankkilainan helppouden, hinnan ja nopeuden vuoksi. Vieraan pääoman ansiosta yrityksen tulos on parantunut vuosi vuodelta ja rahoituksella on saatu hyvää kasvua, kun on pystytty tekemään useampia projekteja samaan aikaan. Yritys 2 on käyttänyt myös omistajien pääomaa yrityksen rahoituksessa, sekä saanut myös eri säätiöiltä kasvuun varoja yrityksen kasvun aikana. Pääasiassa kuitenkin yrityksen rahoitus on tullut lainana pankista. Yritys suunnittelee tarkkaan pitkälle tulevaisuuteen rahoituksen tarpeensa, jotta pystytään näin valikoimaan parhaat ja sopivimmat rahoitusvaihtoehdot yritykselle. Yritys 2 mukaan myös henkilökohtaiset suhteet pankkiin on helpottanut nopeaa lainansaantia. Tähän voi vaikuttaa yrityksen sijainti, pienemmillä paikkakunnilla voi olla helpompi luoda henkilökohtaisemmat suhteet pankkeihin kuin esimerkiksi pk-seudulla.

Rahoituksen merkitys yrityksille on ollut suurta, rahoituksella on onnistuttu siinä mihin sitä on haettu, eli onnistuttu rahoituksessa ja sitä kautta saatu kasvua yritykselle. Yritys 1 aikoo

käyttää myös tulevaisuudessa vierasta pääomaa yrityksen rahoituksena, vaikka pystyisi rahoittamaan toimintansa tulorahoituksella. Tällä tavalla tulorahoituksesta kertyvä pääoma voidaan ohjata asioihin, jotka tuottavat paremmin rahoitusnäkökulmasta. Yritys 1 mukaan rahoituksen saaminen on ollut helppoa koko elinkaaren aikana, vaikka kerran palveluntarjoajaa onkin jouduttu vaihtamaan. Vahva tase on auttanut yritystä rahoituksen saamisessa, se on riskittömämpää myös lainantarjoajalle ja näin ollen on mahdollista saada lainaa paremmin hinnoin. Yritys 2 rahoitus on myös ollut onnistunutta ja myös sen suunnittelussa on onnistuttu hyvin. Yrityksen kasvu ei ole ollut ikinä kiinni rahoituksen riittävydestä. Vieras pääoma on ratkaisevassa roolissa yrityksen kasvussa ja yrityksen kassan pitää kestää kunnossa kasvun aikana ja olla sopivassa suhteessa rahoituksen kanssa. Rahaa on ollut runsaasti saatavilla, sillä raha on ollut edullista viime vuosien aikana. Korkotaso on pitänyt lainat edullisina, ja näin ollen sitä on ollut helpompaa saada.

Haastateltavat yritykset ovat eri toimialoilla ja vaiheessa elinkaartaan, mutta haastattelun tuloksista huomataan, että yritykset rahoittavat toimintojaan suurelta osin samalla tavalla. Molemmille yrityksille tärkein rahoituskanava on vieras pääoma, ja se saadaan parhaiten pankista lainana. Molemmissa yrityksissä rahoitusta käytetään investointeihin ja kasvuun säännöllisesti.

7.2 Johtopäätökset

Molemmilla yrityksillä tärkein vieraan pääoman lähde ja myös suurin rahoituksen lähde oli pankki. Leppiniemen (2009, 135) mukaan pankkikeskeisyys Suomessa on pk-yritysten rahoituksessa tyypillistä. Haastateltavat nostivat molemmat esiin, että pankista saatu vieras pääoma on helppoa ja nopeaa. Tämä voi johtua siitä, että pankit tarjoavat yritykselle myös muita palveluja, kuten rahoitusleasingeja, maksuliikennetoimintaa, verkkopalveluita ja paljon muita palveluja. (Leppiniemi 2009, 135.) On helppoa keskittää palvelut yhteen samaan paikkaan, etenkin jos yrityksessä ei ole omaa henkilöstöä rahoituksen suunnitteluun, on vaivatonta, kun kaikki palvelut saadaan samasta paikasta.

Kuviot 2 ja 3 näyttävät myös olevan linjassa haastattelujen kanssa. Yleisin rahoituksen lähde pk-yrityksellä on ollut pankki. Pankki on ollut kuvioiden mukaan ylivoimaisesti suosituin rahoituskanava Suomessa, ja kaukana sen perässä muut rahoitusyhtiöt. Haastattelujen tulokset vahvistavat tilastoja ja kielivät samaa viestiä. Tulorahoituksella, vieraalla pääomalla ja omalla pääomalla on kaikilla omat hyvät puolensa. Tähän vaikuttavat yrityksen toimiala, yrityksen sijainti yrityksen elinkaarella, taloustilanne ja monet muut asiat. Yrityksellä täytyy olla hyvä käsitys ja tieto parhaista rahoitusmalleista, esimerkiksi tulorahoitusta, vierasta pääomaa ja omaa pääomaa yhdistelemällä voi löytyä paras kombinaatio, jolla saadaan yritys tekemään tulosta ja kasvua mahdollisimman tehokkaasti.

8 Opinnäytetyö ja jatkotutkimusehdotus

Opinnäytetyössä oli kaksi pääosaa. Kirjallisuuskatsaus ja tutkimusosa. Työ toteutettiin kvalitatiivisella tutkimusmenetelmällä, joka oli strukturoitu haastattelu. Haastateltaviksi valittiin yritykset, joiden odotetaan käyttävän monipuolista rahoitusta toimialansa takia. Haastateltavat olivat pitkään olleet työelämässä ja asiantuntijoita aloillaan. Yksittäisiä haastatteluja voidaan pitää luotettavana siltä osin, että ne kuvaavat hyvin yhden yrityksen tilannetta tietyllä toimialalla. Tutkimustulokset ovat suuntaa-antavia ja ne olivat samankaltaisia kuin tilastotieto ja käytetty teoretieto. Jos haastattelussa oltaisiin haastateltu useampia yrityksiä laadullisella haastattelulla eri toimialoilta ja kaikilta osin monipuolisesti, tuloksissa olisi ollut todennäköisesti paljon enemmän hajontaa, sillä yrityksen sijainti sen elinkaarella ja yrityksen toimiala sekä strategiset valinnat vaikuttavat yrityksen rahoitukseen. Isompi otanta ja vaihtelevammat tulokset oltaisiin saatu esimerkiksi määrällisellä tutkimuksella ja kyselylomakkeella. Opinnäytetyö saavutti tavoitteensa, mitkä sille oli asetettu. Laadullisella haastattelulla pystyttiin tuottamaan yksityiskohtaisempaa tietoa siitä, mitkä ovat yrityksen rahoitustarpeet ja mitä mahdollisuuksia yrityksellä on rahoittaa toimintansa.

Tämän opinnäytetyön jatkotutkimusehdotukseksi olisi hyväksi vastapainoksi tutkimus rahoittajien puolelta. Miten ja millä perustein rahoitusta myönnetään yrityksille? Miten rahoituksen tarjoaminen on vuosien saatossa muuttunut ja miten kehittyvä maailma ja jatkuvat uudet rahoitustuotteet markkinoilla ovat vaikuttaneet rahoituksen antamiseen.

Lähteet

Painetut

Bygrave, W., Hay, M. & Peeters, J. (1993). Realizing investment value, Financial Times, Pitman Publishing.

Hirsjärvi, S. & Hurme, H. P. 2004. Tutkimushaastattelu. Helsinki: Yliopistopaino

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2010. Tutki ja kirjoita. 15.-16., painos. Helsinki: Tammi.

Ikäheimo, S., Laitinen, Erkki K., Laitinen, T. & Puttonen, V. P. 2011. Laskentatoimi ja rahoitus. Vaasa: Sundom

Jylhä, E. & Viitala, R. P. 2013. Liiketoimintaosaaminen. Menestyvän yritystoiminnan perusta. 6., painos. Helsinki: Edita Publishing Oy

Knüpfer, S. & Puttonen, V. P. 2014. Moderni Rahoitus. 7., painos. Viro: Print Best

Leppiniemi, J. P. 2009. Rahoitus. 5., painos. Helsinki: WSOY Oppimateriaalit Oy

Sähköiset

Business Finland. 2020. Tietoa Business Finlandista. Viitattu 10.10.2019. <https://www.businessfinland.fi/suomalaisille-asiakkaille/tietoa-meista/lyhyesti/>

Business Finland. 2018. Maksettu rahoitus yrityksille. Viitattu 3.5.2018. <https://tietopankki.tekes.fi/anonymous/extensions/MaksettuRahoitus/MaksettuRahoitus.html>

Business Finland. 2018. Business Finland lukuina 2017. Viitattu 30.5.2018. <https://www.businessfinland.fi/suomalaisille-asiakkaille/tietoa-meista/luvut2017/>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. 2020. Yritysrahoitus. Viitattu 30.5.2020. <http://www.ely-keskus.fi/web/ely/yritysrahoitus>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. 2020. Maksetut yritysten kehittämisyhteistyöt. Viitattu 30.5.2018. <http://www.ely-keskus.fi/web/ely/tulokset-ja-vaikuttavuus>

Euroopan komissio. 2018. Pk-yrityksen määritelmä. 2015. Viitattu 19.4.2018. http://publications.europa.eu/resource/ellar/79c0ce87-f4dc-11e6-8a35-01aa75ed71a1.0007.01/DOC_1

Finnvera. 2020. Finnvera Lyhyesti. Viitattu 1.6.2020. <https://www.finnvera.fi/finnvera/tietoa-finnverasta/finnvera-esittely>

Finnvera. 2020. Rahoitustoiminta. Viitattu 4.6.2020. <https://www.finnvera.fi/finnvera/tieto-finnverasta/rahoitustoiminta>

Spinno.fi. 2018. Yritysten rahoituksen lähteet. Viitattu 30.5.2018. <http://spinno.fi/tietopankki/yrityksen-rahoitus-lahteet/>

Suomen Pankki. 2015. Yritysrahoituskysely 2015. Viitattu 5.5.2018. https://helda.helsinki.fi/bof/bitstream/handle/123456789/13947/Yritysrahoituskysely_2015.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Suomen Yrittäjät. 2018. Yrittäjyys Suomessa. Viitattu 1.6.2020. <https://www.yrittajat.fi/suomen-yrittajat/yritysjyys-suomessa-316363>

Suomen Pankki. 2015. Rahoitusjärjestelmä lyhyesti. Viitattu 5.5.2018. <https://www.suomenpankki.fi/fi/rahoitusvakaus/rahoitusjarjestelma-lyhyesti/>

Kuviot

Kuvio 1: Yrityksen pääomalajit	9
Kuvio 2: Tärkein rahoittaja tai rahoituskanava (Suomen Pankki 2015)	11
Kuvio 3: Rahoituksen lähteet (Suomen Pankki, 2015)	11
Kuvio 4: Varojen liikkuminen markkinoilla (Suomen Pankki, 2015)	12
Kuvio 5: Business Finland maksettu rahoitus.....	14

Taulukot

Taulukko 1: Pk-yrityksen määrittely	7
Taulukko 2: Oman ja vieraan pääoman pääpiirteet	9
Taulukko 3: Tarjottu rahoitus (Finnvera.fi)	13

Liitteet

Liite 1: Haastattelukysymykset.....	26
-------------------------------------	----

Liite 1: Haastattelukysymykset

Haastattelukysymykset

Rahoitustarve

1. Kuinka usein yritys tarvitsee rahoitusta?
2. Onko yrityksen elinkaarella joinain aikoina tarvittu enemmän rahoitusta kuin toisina?
3. Mihin rahoitusta on tarvittu?
4. Tarvitseeko yritys jatkuvasti rahoitusta?

Rahoitusmahdollisuudet

1. Kuinka yritystä rahoitetaan? Esim. ulkopuolinen rahoitus, rahoitus kassavirrasta jne.
2. Mitä rahoituslähdeä olette käyttäneet ja miksi on valittu tietty rahoituslähde?
3. Onko rahoitus löytynyt helposti?

Rahoituksen merkitys

1. Onko rahoitus ollut onnistunutta? Onko se tuonut kasvua?
2. Millaisia vaikutuksia rahoituksella on ollut yrityksen kasvuun ja tulevaisuuden rahoitustarpeeseen?
3. Onko rahoituksen saaminen helpompaa nykyisin kuin aiemmin yrityksen elinkaarella?